

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatus De Conscientia, De Peccatis, De Legibus, De Fide, Spe,
Et Charitate

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

§. 4. An sit de fide Pontificem errare non posse in canonizatione sanctorum

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76540)

§. III.

An in legibus ferendis pro tota Ecclesia, vel aliqua illius parte errare Pontifex possit?

- 1. In sententia aliqua ferenda circa res gestas potest ex malitia vel ignorantia Pontifex errare.
- 2. Item errare potest secundum prudentiam in multiplicandis legibus circa res agendas.
- 3. Proponitur difficultas. An possit statuere uniuersali Ecclesia obseruandum, quod malum sit, & rationi dissonum?
- 4. Statuitur id fieri non posse, & satisfi rationi dubitandi.
- 5. Exceditur conclusio ad leges pro vna prouincia factas.

Certum est apud omnes. Pontifex vel ex malitia, vel ex ignorantia errare posse in sententia aliqua ferenda circa res gestas; potest enim innocenter condemnare, & reum absolueri: neque tunc dicitur Pontifex, quatenus talis est, errare; sed quatenus est quadam specialis persona iudex eorum constitutus, Bannes 2. 2. q. 1. art. 10. dub. 6. conl. 4. vbi bene aduertit, si ex huiusmodi sententis aliquis peccatiuos error alicui particulari Ecclesie: vel personae priuatae sequatur, non esse inuentionem Pontificis ad minus obseruandam obligare; iuxta eorum ex. si quando. de rescriptis; vbi dicitur, si quando aliqua que tractantur dirigitur, que animum tuum exasperare videntur, turbari non debes, &c. qualitate negotij, pro quo tibi scribitur, diligenter considerans, aut mandatum nostrum recitantes adimplens, at per litteras tuas, quate adimplere non possis, rationabilem causam prætendens.

2. secundo est certum posse errare secundum prudentiam in multiplicandis legibus rerum agendarum, vel statuendis, que non ita Ecclesie conuenientes sunt. Ex quo sæpe oritur mutare, vel abrogare Pontificem, que eius prædecessores statuerant, Bannes *suprà* conel. 2. ad 2. Nunquam tamen dicendum est in specialia calu errare, quia esset quis temerarius, cum præsumptio semper debeat esse pro legislatore.

3. Controuersia ergo esse potest, an possit Pontifex vel ex malitia, vel ex ignorantia statuere aliquid a fidelibus obseruandum, quod malum sit. Ratio difficultatis est, quia talis error non videtur damnosus Ecclesie: siquidem Ecclesia non peccat illum amplectendo. Deinde Petro, & eius successoribus promissa est firmitas fidei, morum autem honestas non videtur promissa. Ergo in hac poterit esse error; secus in rebus fidei.

4. Certum credo de fide esse, non posse Pontificem statuere aliquid ab vniuersali Ecclesia obseruandum, quod legi diuinae, vel naturali contrarium sit. Probo primo, quia de fide est Pontificem errare non posse in patendis omnibus: sed quos non solum doctrina fidei, sed morum instituta pascuntur. Ergo de fide est in his institutis errare non posse. Secundo, de fide est in Ecclesia deficere non posse spiritum veritatis; sed si Pontifex obseruandum præcipere legi diuinæ contrarium, iam spiritus veritatis in Ecclesia deficiet. Ergo Tertio, de fide est Pontificem in rebus fidei non posse errorem docere, sed ex eo quod præcipere, aliquid obseruandum contrarium legi diuinæ, errorem doceret, quia doceret credere hoc esse obseruandum, quod est error in fide. Ergo. Ex hisque soluitur ratio dubitanda; licet enim concedamus Ecclesiam obediendo iis legibus, & praeis institutis non peccatam: at negari non potest peccatiolo errore maculari, à quo Christus Dominus roluit Ecclesiam liberare; tum cum promissit eius fidem non defuturam: tum cum Petro, & eius successoribus imperauit quos suas pascere salubri doctrina, & rectis morum institutis.

5. Quod si lex, & constitutio pro vna prouincia, vel diocesi feratur; est aliqui Doctores sentiant errare posse Pontificem, quia tunc munus Pontificis gerere non videtur, eo quod vniuersalem Ecclesiam non addungat: at credo de fide esse nec tunc posse. sic docet Bannes 2. 2. q. 1. art. 10. dub. 6. conel. 4. Est ratio videtur manifesta, primo, quia Pontifex, quatenus supremus est pastor, legem statuit obligantem aliquam prouinciam, quia secundum hanc rationem, non solum regionem totius Ecclesie illi commissum est: sed etiam cuiuslibet prouinciae. Si ergo respectu totius Ecclesie errare non potest, quia illius est suprema regula veritatis, cum etiam respectu cuiuslibet prouinciae sit eadem regula, efficiatur sane errore nullo modo posse. Secundo, si admittas errare posse Pontificem in statutis specialibus, præcipiendo, inquam, obseruari ab aliqua prouincia, quæ contraria sunt legi diuinæ, seu naturali; videtur admittere errare posse circa totam Ecclesiam. Nam Ecclesia vniuersalis si sciens habet fundamentum ad credendum sic ordinatum, & præceptum bonum esse, & seruandum ab illa prouincia, sed tale iudicium erroneum est. Ergo cogitur ex errore speciali Pontificis Ecclesia vniuersalis errare, quod non est dicendum.

Errd. de Castro Sum. Mor. Pars I.

§. IV.

An sit de fide Pontificem errare non posse in canonizatione Sanctorum.

- 1. Qui negare videantur, & qua ratione probent.
- 2. Probabilis est de fide esse Pontificem errare non posse.
- 3. Satisfi argum. num. 1. adductis.
- 4. Canonizatio Sanctorum soli Pontifici competit.

Negare videtur D. Thom. quodlibet. 9. art. ult. affirmat namque canonizationem Sanctorum medium esse inter iudicium infallibile Papæ de rebus fidei, & iudicium fallibile eiusdem de rebus ciuilibus, & criminalibus. Vnde infert piè tantum credi non posse tale iudicium fallax esse. Idem asserit D. Anton. in 5. p. tit. 12. cap. 8. Caeran. in opuscul. de indulgenti. ad Iulium, cap. 8. Melchior Cano lib. 5. de locis, cap. 5. Bannes 2. 2. q. 1. art. 10. dub. 7. conel. 2. Omnes enim ij affirmant de fide non esse Pontificem errare non posse in canonizatione Sanctorum: at esse ita certum, vt temerarium sit, scandalosum, & hæresim sapiens, affirmare Pontificem errare posse.

Mouetur primo, quia canonizatio Sanctorum fit ex testimonio habito de sanctitate, & miraculis Sancti canonizati, sed hoc testimonium, cum humanum sit, fallax esse potest. Ergo. Secundo vt fide diuina credere cogemur, hunc canonizatum in celo esse: fide diuina credere temeremur, illa miracula, sanctitatem illius quibus canonizationem motus Pontifex fuit, vera esse; atqui hoc est impossibile, quia impossibile est fide diuina credere veritatem, quæ reuelata non sit, sed miracula, & sanctitas illius canonizati, imò status illius in celo nullibi reuelata sunt. Ergo. Confirmito, Ecclesia non proponit nouum articulum fidelibus credendum, qui Apostolis, canonicique scripturis propositus non sit: sed nullibi propositum Augustinum, Franciscum, Dominicum, Ignatium in caelis esse: ergo cum Ecclesia id ipsum proponit, non proponit tanquam fidei articulum, sed tanquam veritatem omnino certam moraliter, & cui fides humana merito adhiberi debeat. Tertio solum hæreticum esse censetur, qui negat in Pontifice auctoritatem declarandi Sanctorum statum: non autem qui negat sic declaratum in caelis assistere, vt tradunt supradicti DD. & specialiter Melchior Cano. Ergo Pontificis declaratio non constituit rem de fide.

2. Nihilominus probabilis existimo, non solum temerarium, & scandalosum, sed etiam erroneum, & hæreticum esse affirmare errare posse Pontificem in Sancto iuramento canonizatione. sic docet Valent. 2. 2. disp. 1. q. 1. p. 7. q. 6. §. 40. *verf. itaque*, pag. 230. *Ex seqq.* Mouetur primo, quia ex antecedenti §. constat de fide esse Pontificem errare non posse in legibus vniuersalem Ecclesiam spectantibus: non enim potest aliquid statuere contrarium legi diuinæ, & naturali: sed si errare posset in canonizatione Sanctorum, statueret legem contrariam legi diuinæ, & naturali. Ergo de fide est in iis non posse errare. Minorem probo; quia canonizans sanctum obligat omnes fideles assentiri illum in caelis esse, & tanquam Dei amicis venerari: si autem error adesset, iam obligaret fideles falsitari assentiri, & venerationem facere veneratione indigno, quod est legi diuinæ, & naturali contrarium. Ergo. Secundo de fide est sanctos inuocandos esse, & eorum reliquias venerandas, Ecclesiamque gaudere auctoritate declarandi, quibus hæc inuocatio, & veneratio adhibenda sit: vt constat ex Clem. & Extrauag. de reliq. & veneratione Sanctorum, & ex Trid. sess. 25. decreto de eadem re. Ergo de fide est Sanctum, qui declaratus talis est ab Ecclesia, inuocandum, & venerandum esse aliàs frustranea esset auctoritas. Ergo de fide est esse in caelis, aliàs inuocati, & venerati non posset.

3. Neque obstant contraria. Ad primum dico Pontificem non solum ex testimonio humano moueri ad faciendam canonizationem, sed ex speciali instinctu, & assistentia Spiritus sancti, ratione cuius, eius declaratio firma, & infallibilis existit.

Ad secundum, & eius confirmationem concedo fide diuina credendam nobis esse sanctitatem illius canonizati, non tamen miracula allegata, quia à miraculis canonizatio non pendet necessario, vera enim esse potest eius sanctitas, & in caelis assistentia, quin miracula allegata vera fuerint.

Ad probationem dico sanctitatem canonizati, & illius in caelis assistentiam, non esse singulariter, & explicite reuelatam, est tamen reuelata virtualiter, & implicite. Tum quia reuelatum est in caelis assistere, quia in gratia ex hac vita migravit, itémque est reuelatum, Pontificem errare non posse ob assistentiam diuini Spiritus in iis, quæ ad religionem vniuersalis Ecclesie pertinent. Ex quibus manifestè deducitur de fide esse, hunc canonizatum verè in caelis esse, cum sequatur ex vera præmissa de fide, & altera euidenti, vt patet in hoc discursu. De fide est Pontificem errare non posse in his, quæ cultum vniuersalis Ecclesie spectant, sed veneratio huius Sancti postea canonizatione est cultus obligans vniuersalem Ecclesiam.

Ergo in illo errare non potest. Quod si veritas aliud esse assentiri precipientibus cœlum promissum esse, & Pontifici promissam esse assentientiam Spiritus sancti, & aliud assentiri, quod hic canonizatus piè vixerit; & quod hic & nunc Spiritus sanctus in hac canonizatione præstitit eius assentientiam: sicut aliud est credere in hostia ritè consecrata esse corpus Christi, & aliud credere hanc numero hostiam esse ritè consecratam. Nam primum illud generale suppositum est de fide. Secundum certum moraliter: sic de aliis propositionibus videtur dicendum. Facile, inquam, respondetur ad summum probare esse de fide non per se primum, sed per se secundò, eo quod ex duplici reuelata, vel saltem ex vna reuelata, & altera evidenti sequatur; quod tamen non sequitur in exemplo allato de hostia; nam esse hanc hostiam consecratam, non est certum certitudine evidenti; sed solum moraliter: at quod hic Sanctus in cœlis assistat, posita definitione de fide est; quia de fide est esse certum quod Pontifex observandum proponit toti Ecclesie vniuersali.

Ad tertium concedo affirmantem posse errare Pontificem in canonizatione Sanctorum, non esse tanquam hæreticam absolute damnandum; quia non affirmat aliquid quod contrarium sit his, quæ Ecclesia recipit tanquam de fide certa abique vlla controuersa Doctorum. Videmus namque Canum, Bannes, & alios in principio citatos sentire de fide non esse, Pontificem errare non posse. Ergo Ecclesia non defendit tanquam de fide certum siue vlla controuersa. Quocirca ea maior probabilitate, & certitudine, qua existimamus de fide esse Pontificem in canonizatione Sanctorum errare non posse, ea affirmandum est hæreticum esse, qui negat.

4. Adiecto tamen canonizate Sanctos solum summo Pontifici competere, vt constat ex cap. 1. de reliq. & veneratione Sanctorum, & sine illius licentia nemini Episcoporum licet aliquid pro Sancto venerari, & tradit Matcard. 282. n. 50. August. Barbola de potest. Episcop. 3. p. alleg. 50. n. 43. Azor 1. p. instit. moral. lib. 5. cap. 6. q. 1. Concedo ad decret. collect. 32. n. 4. Mar. Anton. Genuesis in praxi Archiepisc. Neapol. cap. 5. i. fine.

§. V.

Quid dicendum de beatificatione Sanctorum, an inquam, in ea Pontifex errare possit, & quousque liceat eorum veneratio.

1. Quid sit beatificatio.
2. Quomodo à canonizatione distinguatur.
3. Temerarium, & scandalosum est asserere Pontificem in beatificatione Sanctorum errare posse.
4. Eadem certitudine tenendum est non posse Pontificem errare in beatificatione, ac in canonizatione.
5. Licet alicuius alii ab his (quibus facultas conceditur) Sanctum beatificatum venerari. Proponitur opinio Torres.
6. Pro decisione quid sit aduertendum.
7. Resoluitur longe pius, & probabilis esse ex deuotione omnes æquanimiter illum venerari posse.
8. Satisfit argum. nunt. s. adductis.

AB antiquis scriptoribus nihil de beatificatione actum est: recentiores tamen aliqui pauca subiungunt.

Primo præmittendum est, quid sit beatificatio. Secundò, quæ ratio à canonizatione distinguatur. Et primò beatificatio est quædam facultas, & licentia concessa alicui prouincie speciali, vel Ecclesie, seu religioni, vt aliquem tanquam Sanctum & in cœlis existentem colat. Sed quia colere potest multiplici cultu, scilicet Missæ sacrificio, orationibus & processionibus, publicis votis, illius inuocatione, & imaginis gestatione, Pontifex beatificando illum, simul etiam determinare potest, quo cultu venerandus sit.

2. Secundò præmittendum est, beatificationem à canonizatione distingui in eo, quod canonizatio est facultas, & licentia concessa non alicui prouincie speciali, sed vniuersali Ecclesie alicui, vt Sanctum venerandi; & consequenter est concessio, & facultas venerandi Sanctum, eo cultu, & veneratione, qua solent Sancti canonizati venerari. Aliquibus videtur distingui beatificatio à canonizatione; quia canonizatio obligat totam Ecclesiam, vt canonizatum veneretur; beatificatio vero non obligat totam Ecclesiam; imò neque prouinciam, pro qua beatificatio conceditur, vt beatificatum veneretur; sed solum eius venerationem permittit. At credo hanc distinctionem subsistere non posse, quia de ratione canonizationis non est obligare totam Ecclesiam, vt canonizatum veneretur: nam si ad hoc obligaret, obligaret ad aliquem cultum exhibendum à tota Ecclesia; ac prouide vt tota Ecclesia, vel Missam, vel preces, vel processiones aliquam in eius honorem funderet: quod non fit specialiter de omnibus Sanctis. Ergo solum ex vi canonizationis conceditur alicuius venerationis non feritur quoad exercitium, sed ad summum, quoad speciem: hoc est, si circa Sanctum illum aliquam actionem exercere debeas, ea cul-

tus, & venerationis sit. Quare tam canonizatio, quam beatificatio, est facultas & licentia Sanctum publico ritu, & solemniter venerandi non tamen videtur esse præceptum de illius expressa, & quoad exercitium veneratione. His præmissis.

3. Alicui videtur Pontificem in beatificatione Sanctorum errare posse, etiam si in canonizatione liber ab errore sit; quia ex hoc errore non sequitur vniuersalem Ecclesiam errare, si quidem non proponitur vniuersali Ecclesie Sanctus ille colendus. Ceterum dico primò temerarium esse, & scandalosum affirmare in beatificatione Sanctorum Pontificem errare posse; quia abique vilo fundamento, & contra rectam morum institutionem dicitur. Quapropter existimo neminem Catholicorum in hac parte dissentire, præcipue si beatificatio sit, qualis semper esse solet, in qua conceditur, vt Missæ sacrificium in honorem illius celebraretur.

4. Secundò dico eadem certitudine tenendum esse, Pontificem errare non posse in beatificatione Sanctorum, ac in canonizatione. Probo, quia Doctores loquentes de canonizatione, & affirmantes Pontificem errare non posse, nihil de beatificatione temperant. Ergo signum erat sub canonizatione voluisse beatificationem comprehendere. Secundò Pontifex beatificans Sanctum aliquo Missæ sacrificio, hoc est, concedens, vt aliquod Missæ sacrificium in eius honorem celebraretur, toti Ecclesie venerandum proponit; quia nomine totius Ecclesie sacrificium offertur: ipsa que tota Ecclesia medio illo ministro, & sacrificio ab illo oblato Sanctum illum veneratur: sed in his, quæ pertinent ad cultum vniuersalis Ecclesie errare non potest Pontifex. Ergo. Et ex his patet solutio rationis dubitanti. Negamus enim non sequi vniuersalem Ecclesiam errare, si errat Pontifex in beatificatione. Nam licet à Pontifice non proponatur venerandus per vniuersalem Ecclesiam ministro, & proponitur tamen venerandus ab vniuersali Ecclesia per speciales aliquos ministros; & hoc sufficit, vt Ecclesia ipsa errare dicatur.

5. Maior autem difficultas est, an liceat aliis, ab his quibus facultas conceditur, venerari Sanctum beatificatum, ritu in beatificatione præscripto, v. g. conceditur religiosis Societatis Iesv venerari sanctillum Ludouicum Gonzaga, vel beatissimum Franciscum Borgia, sacrificio Missæ, & horis canonicis, die quo è vita discessit, poterunt ne clerici seculares processionem solemnem, & sacrificium in eius honorem offerre, siue in sua Ecclesia, siue in nostris, siue ipso die, quo è vita discessit, siue alio?

Ludouicus Torres 2.2. disput. 17. dub. 8. attigit hanc questionem, & nimis scitipose locutus est: negat namque hæc omnia licere. Probaturque potest primò, quia nemini licet abique autoritate Sedis Apostolicæ aliquem honore publico venerari cap. 1. de reliq. & venerat. Sanct. sed Apostolica sedes solum religiosis Societatis Iesv hos Sanctos venerari concessit. Ergo nemini alteri licet illos venerari.

Dices, ex concessione facta religiosis Societatis Iesv sublata est prohibitio omnibus facta in supradicto cap. 1. liquidem ibi solum prohibetur venerari alicui abique autoritate Sedis Apostolicæ; at in huius venerationem iam autoritas Apostolica intercedit. Ergo licet omnibus venerari sed contra, quia autoritas Apostolica carnis intercedit, quatenus licentiam, & facultatem concedit Missæ sacrificium celebrandi; sed non concedit omnibus sacerdotibus, sed solum Societatis Iesv religiosis. Ergo solum pro religiosis Societatis Iesv, & non pro aliis autoritas Apostolica intercedit. Ergo solum ipsi, & non alij poterunt illos Sanctos venerari. Secundò si omnibus licitum esset Missæ sacrificium celebrare, vt quid Pontifex concessionem limitat pro aliqua speciali prouincia, & specialibus personis: Tertio, hæc concessio facta religiosis celebrandi Sanctum beatificatum sui ordinis, est quædam permissio, seu priuilegium derogans vniuersali prohibitioni factæ in cap. 1. de reliq. & veneratione Sanctorum, ne alicui veneretur abique autoritate Sedis Apostolicæ, Ergo manet integra prohibitio comparatiore illorum, quibus priuilegium non est concessum. Quarto sequeretur nullam esse differentiam inter Sanctum canonizatum, & beatificatum hoc modo: nam si de Sancto beatificato omnes possunt ex deuotione Missam, & officium recitare, nihil aliud de Sancto canonizato possunt, Ergo nulla est differentia.

6. Vt autem huic dubitationi respondeam, præmitto aliud esse Missam propriam, & officium proprium, alicuius Sancti recitare, aliud Missam votiuam, & officium votiuum. De D. Petro, & Paulo, Augustino, Dominico, & Franciscis dicitur Missa propria, & officium proprium non omnibus diebus anni, sed vno dumtaxat, extra quem nemo potest attentis regulis Missalis, & Breuiarii reformati à Pio V. Gregor. XIII. & Clem. VIII. Missam & officium proprium illorum celebrare. Item de pluribus Sanctis canonizatis nemini concessam est Missam propriam, & officium proprium dicere, & de aliquibus solum concessum est alicui prouincie, vel singularibus personis. Verum hæc limitata concessio non obstat, quominus Missam votiuam & officium votiuum quilibet illis exhibere possit. Quia eo solo, quod Sedes Apostolica illos in Sanctorum numerum retulit, & dignos iudicauit, vt in ipsorum gloriam sacrificium offerretur